

Chambre des Représentants

SESSION 1978-1979

13 NOVEMBRE 1978

PROJETS ET PROPOSITIONS DE DECLARATION de révision de la Constitution

I. — PROPOSITION PRESENTÉE PAR MM. MUNDELEER ET GOL

Dans la liste des dispositions soumises à révision, insérer ce qui suit :

« Les Chambres déclarent qu'il y a lieu d'insérer un article 26ter (nouveau) dans la Constitution en vue de permettre l'instauration du référendum d'avis ».

G. MUNDELEER.

J. GOL.

II. — AMENDEMENT PRESENTE PAR MM. LEVAUX ET VAN GEYT AUX PROJETS DE DECLARATION DE REVISION DE LA CONSTITUTION ADOPTES PAR LA COMMISSION

Dans la deuxième série des dispositions soumises à révision, in fine du premier projet, supprimer les mots « et d'un article 3quinquies relatif à la subdivision des régions ».

M. LEVAUX.

L. VAN GEYT.

Voir :
519 (1978-1979) :

- N° 1 : Projets transmis par le Sénat.
- N° 2 et 3 : Propositions de déclaration de révision de la Constitution et amendements.
- N° 4 : Rapport.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1978-1979

13 NOVEMBER 1978

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN VERKLARING tot herziening van de Grondwet

I. — VOORSTEL VOORGESTELD DOOR DE HEREN MUNDELEER EN GOL

In de lijst van de voor herziening voorgelegde bepalingen invoegen wat volgt :

« De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot invoeging in de Grondwet van een artikel 26ter (nieuw), ten einde het invoeren van het adviserend referendum mogelijk te maken ».

II. — AMENDEMENT VOORGESTELD DOOR DE HEREN LEVAUX EN VAN GEYT OP DE ONTWERPEN VAN VERKLARING TOT HERZIENING VAN DE GRONDWET DIE DOOR DE COMMISSIE ZIJN AANGENOMEN

In de tweede reeks van de voor herziening voorgelegde bepalingen de woorden « evenals een artikel 3quinquies betreffende de onderverdeling van de gewesten » weglaten.

Zie :
519 (1978-1979) :

- N° 1 : Ontwerpen overgezonden door de Senaat.
- N° 2 en 3 : Voorstellen van verklaring tot herziening van de Grondwet en amendementen.
- N° 4 : Verslag.

III. — PROPOSITION PRESENTÉE PAR M. DE BEUL

Dans la liste des dispositions soumises à révision, insérer ce qui suit :

« Les Chambres déclarent qu'il y a lieu de modifier l'article 117 de la Constitution en y ajoutant un alinéa 2 élargissant éventuellement aux conseillers laïcs les dispositions qui figurent à l'alinéa premier ».

III. — VOORSTEL VOORGESTELD DOOR DE HEER DE BEUL

In de lijst van de voor herziening voorgelegde bepalingen invoegen wat volgt :

« De Kamers verklaren dat er reden bestaat om artikel 117 van de Grondwet te wijzigen door toevoeging van een tweede lid dat eventueel de in het eerste lid opgenomen voorzieningen uitbreidt tot de leken-consulenten ».

A. DE BEUL.
K. POMA.
M. GALLE.
H. BROUHON.
P. HAVELANGE.
M. LEVAUX.

IV. — PROPOSITIONS PRESENTÉES PAR MADAME Nelly MAES

Dans la liste des dispositions soumises à révision, insérer ce qui suit :

« Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 6 de la Constitution afin de garantir le principe de l'égalité des droits des hommes et des femmes.

» Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 6bis de la Constitution afin de garantir le principe de l'égalité des droits des hommes et des femmes ».

JUSTIFICATION

Notre Constitution, à la différence de nombreuses Constitutions étrangères, ne contient pas, en termes explicites, le principe de l'égalité des droits des hommes et des femmes, ni celui de la non-discrimination fondée sur le sexe.

D'autre part, les documents internationaux auxquels nous avons adhéré ou que nous avons signés ou encore votés mettent l'accent sur ces principes et demandent insertion dans les Constitutions nationales.

La Commission consultative de la Condition de la Femme auprès du Ministre des Affaires Etrangères a, de son côté, pris position en faveur de l'insertion de ces deux principes dans notre Constitution de manière à favoriser la mise en œuvre des instruments appropriés des Nations-Unies.

Il faut rappeler que l'article 6 de la Constitution, dans sa forme actuelle, a longtemps permis de nombreuses discriminations à l'égard des femmes.

C'est ainsi qu'il fallut notamment légiférer pour ouvrir aux femmes les carrières d'avocat, de magistrat et de notaire et les fonctions de bourgmestre, d'échevin et de conseiller communal.

Et, bien que le suffrage universel ait été, en principe, instauré dans notre pays en 1921, le droit de vote ne fut accordé aux femmes qu'en 1948.

C'est pourquoi nous proposons une nouvelle rédaction des articles 6 et 6bis de la Constitution qui mettrait fin à toute équivoque quant à l'égalité de tous les Belges et qui permettrait d'éliminer les discriminations fondées sur le sexe.

Sans doute la Convention européenne de Sauvegarde des droits de l'homme, en son article 14, prévoit-elle que la jouissance des droits et libertés qu'elle reconnaît doit être assurée sans distinction aucune, fondée notamment sur le sexe.

IV. — VOORSTELLEN VOORGESTELD DOOR MEVROUW Nelly MAES

In de lijst van de voor herziening voorgelegde bepalingen invoegen wat volgt :

« De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 6 van de Grondwet ten einde het principe van de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen te waarborgen.

» De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 6bis van de Grondwet ten einde het principe van de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen te waarborgen ».

VERANTWOORDING

In tegenstelling tot verschillende vreemde grondwetten, bevat onze Grondwet niet in expliciete bewoordingen het principe van de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen noch het verhaal van discriminatie op grond van het geslacht.

Anderzijds wordt dit principe beklemtoond in internationale documenten tot dewelke wij zijn toegetreden en die we getekend of goedgekeurd hebben. Deze dringen aan opdat dit principe in de nationale grondwetten zou worden ingeschreven.

De consultatieve commissie voor de status van de vrouw, bij de Minister van Buitenlandse Zaken, heeft van haar kant aangedrongen opdat deze twee beginselen in onze Grondwet zouden worden ingeschreven zodat de instrumenten terzake van de Verenigde Naties zouden worden uitgevoerd.

Er weze aan herinnerd dat artikel 6 van de Grondwet in zijn huidige redactie talrijke discriminaties t.a.v. de vrouw heeft toegelaten.

Zo was het bv. nodig wetten uit te vaardigen om de toegang van vrouwen mogelijk te maken tot de loopbaan van advocaat, van magistraat en notaris en tot het ambt van burgemeester, schepen en gemeenteraadslid.

En alhoewel in ons land, in 1921 reeds in principe het algemeen stemrecht werd ingevoerd, werd aan de vrouwen slechts in 1948 stemrecht verleend.

Daarom stellen wij een nieuwe redactie voor van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet die een einde zou maken aan elke dubbelzinnigheid inzake de gelijkheid van alle Belgen en die zou toelaten elke discriminatie op grond van het geslacht uit te bannen.

Inderdaad, artikel 14 van de Europese Conventie tot bescherming van de rechten van de mens voorziet dat het genot van de rechten en vrijheden die zij erkent moet gewaarborgd worden zonder onderscheid o.a. van geslacht.

Mais cette Convention ne couvre qu'un nombre limité de droits et peut être dénoncée aisément alors que la modification d'une disposition constitutionnelle est soumise à une procédure beaucoup plus protectrice.

Il serait aussi souhaitable d'inscrire dans le nouvel article 24bis relatif aux droits économiques et sociaux l'égalité des droits des hommes et des femmes.

Maar deze conventie heeft slechts betrekking op een beperkt aantal rechten en zij kan gemakkelijk opgezegd worden, daar waar de grondwetswijziging verloopt volgens een procedure die heel wat meer waarborgen biedt.

Het zou tevens wenselijk zijn in het nieuwe artikel 24bis betreffende de economische en sociale rechten de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen in te lassen.

N. MAES.

J. ADRIAENSENS.

L. DETIEGE.

V. — AMENDEMENT
 PRESENTE PAR M. DE GREVE
 AUX PROJETS DE DECLARATION DE REVISION
 DE LA CONSTITUTION
 ADOPTES PAR LA COMMISSION

Dans la deuxième série des projets de déclaration de révision de la Constitution, remplacer les mots

« — de l'article 48, premier alinéa de la Constitution »
 par les mots

« — de l'article 48 de la Constitution, en vue d'y ajouter un alinéa prévoyant la possibilité d'excéder le cadre provincial pour les élections ».

V. — AMENDEMENT
 VOORGESTELD DOOR DE HEER DE GREVE
 OP DE ONTWERPEN VAN VERKLARING
 TOT HERZIENING VAN DE GRONDWET
 DIE DOOR DE COMMISSIE ZIJN AANGENOMEN

In de tweede reeks van de ontwerpen van verklaring tot herziening van de Grondwet, de woorden

« — van artikel 48, eerste lid, van de Grondwet »
 vervangen door de woorden

« — van artikel 48 van de Grondwet, door toevoeging van een lid, waarbij in de mogelijkheid voorzien wordt bij de verkiezingen het provinciaal kader te buiten te gaan ».

L. DE GREVE.

F. GROOTJANS.

K. POMA.